

МИР ЧИ ЯМИ?

(До річниці 8 травня 1945 р.)

Перед роком, 8 травня рештки розбитої мілітарної сили Німеччини, не дивлячись на всі заперечення, були змушені таки зложити зброю і таки підписати капітуляцію. Таку якраз капітуляцію, якої хотіла, вимагала і просадила сила по другому боці фронту.

Від того часу в Європі замовкли сирени, перестали падати бомби та руйнуватись міста. Від того також часу мільйони людей збагнули, що на землі є десь ще слово Мир і що був час, коли те слово мало ще якась значення. Розпочалась гарячкова погоня за миром!..

Мир. Яке дивне, для нас, живучих у цій добі, поняття. Яке неістотне і безпредметове. І чи існує воно, як таке взагалі? Ми ставимо це питання цілком поважно, і наш сумнів є дуже і дуже обгрунтований.

Мир? Чи існує на нашій землі Мир? Чи його хочуть живі, діючі люди? Чи розуміють його міністри та вожді? Чи він тепер чимсь обумовлений? Чи можна з певністю твердити, що там, де мир вимагають, диктують і підписують, що там дійсно мають на увазі мир?

Все це питання. Всі ми знаємо, що це тільки питання. Всі — навіть ті, які з великими портфелями літають довкруги світу від Сан-Франциско до Москви в пошуканні миру.

Де ж є мир? Ось ще не так давно один з дуже знаних мужів нашого воюючого світу Вінстон Черчіль зовсім виразно відважився сказати: «Світ є хорий!» Що цим хотів сказати шановний містер Черчіль? Певно те, що світ дістав порядну гарячку, що він мечеться в припадку своєрідного божевілля, що він чогось хоче, але сам не знає і знати не може, чого власне він хоче...

Для багатьох людей, значно менших від Черчіля, ця істина, що світ хорий, вже відома давно. Доказом такого явища є, наприклад, плякат, який ви можете читати на воротах храму в Ульмі де написано: «Не вбивай!» Плякат той висить там і зараз. На ньому ви бачите одну з заповідей християнства, яка всім каже: «Не вбивай!» Не знаю, чи була коли потреба виставляти цю заповідь побіч реклами до цигарки, чи побіч вівіски про перекрашування одностроїв? Ми, тепер живучі, до цього часу читали ту заповідь тільки в молитовнику.

І це нічого дивного. Бо молитовники вже давно перестали бути молитовниками. Вже давно перед останньою війною постали «нові», зовсім інші, зовсім не такі молитовники. Вони виникли в мозках мистців, поетів, реформаторів. Ось, наприклад, такий зразок: «ми лиш тоді зітхнемо і крикнемо—Свобода!!! Коли у горлі вам повернемо штики»... Або ось ще зразок: «всіх панів до одної ями,—буржуї за буржуїми, будем, будем бити! Будем бити!»... Чуєте? Ви, може, подумаете, що це співає різник? Помиляєтесь. Це дуже ніжний поет нашої епохи. Не один, а багато. Таких прикладів можна навести безліч. І коли я спитав, чому вони таке писали, мені казали «вони мусіли». За це їм давали ордени, нагороди, називали їх геніальними, великими. Розуміється, що поети з

ся, що коли ідеалом є «яма», то до неї йдуть спочатку «пани», після підпанки, потім і звичайні люди, потім полонені офіцери, за ними полонені воїни, далі якась раса, якась «менш вартісне плем'я», і т.д. і т.д. аж поки таких ям намножиться стільки, що люди в клопоті, яку з них скорше розривати, щоб ті нещасні трупи освідчили «правду про мир»...

Спочатку робили ями... Ні. Спочатку їх оспівували, потім робили, потім розкопували... Потім не знають, як їх засипати і як зіпхнути їх на чеські конто... Але біда. Спихати нема кому, нема на кого. Всі копали, всі розкопували! Мільйонами... Так, містере Черчіль! Наш світ хорий, тільки не від учора, а вже добрих років п'ятдесят.

Років п'ятдесят світ не знає дійсного миру. І є народи, які під час «миру» тратять більше, ніж під час війни. Таке лихо маємо, наприклад, ми, українці. За часу «миру» між роками 1920 і 1939 ми стралили по різних ямах багато мільйонів людей. Тільки такий 1933 рік забрав у нас біля десятка мільйонів населення—жінок, дітей і кого попола. А скільки загинуло ковей, волів, будинків садів, цвантарич, церков. Цікаво, скільки потрібно було б заплатити за те репарацій?

Так виглядає «мир» нашого часу. І так він виглядає зараз, сьогодні... Це поняття миру у нашій дні є домінуючим поняттям. І не можна вже від нього звільнитися. Воно увійшло у саму душу людської породи нашого часу і тому слово «не вбивай» викликає тільки усмішку у тих, «що всьому людству несуть визволення від капіталізму». Перспектива з цього тільки—«до одної ями». І то всіх, і то скрізь по землі...

Так. Приємно чути слово Мир і вірити в нього, як вірили наші предки. Але ми чуємо, що в Парижі засідають міністри... Париж недалеко від Версаля, а з досвіду знаємо, що це не щасливе для миру місце. Тимчасом десь крутяться колеса, десь плянують п'ятилітки, десь кують, гарячково і завзято все, що кому потрібно.

Улас САМЧУК.

3 Нюрнберзького процесу

Колись виголошували вони перед тисячоголовою масою палкі промови. Сьогодні, коли вони мусять дати відповідь своїм земним суддям, вони ховаються за мертвого Гітлера, Гімлера і Бормана, щоб урятуватись від смерті, на яку без вагання тисячекратно посідали своїх особистих і політичних противників. Як боронитимуться вони проти найтяжчих обвинувачень, справедливості яких самі не можуть заперечити? Іхня тактика надзвичайно примітивна.

Проте, кожний з підсудних намагається свою особисту вину звалити. Функ під час допиту на цьому тижні намагався зобразити себе другим членом націонал-соціалістичної ієрархії. Спочатку він належав до міністерства пропаганди і виконував накази Геббельса, пізніше як міністер господарства був підданим Герінга. На запитання: «Ви не мали

Наради міністрів чотирьох великодержав продовжуються. Вони триватимуть, як гадають, з-два тижні. Це означає, що протиріччя, які треба розв'язати, досить поважні. Мова йде, найперше, про підготування до укладення миру з Італією та Балканськими країнами, спілниками «Осі», тобто Мадярщиною, Болгарією, Румунією і, крім того, Фінляндією.

Про Німеччину покищо не говориться, бо для цього потрібно вирішити ще багато допоміжних завдань, як напр., проблему майбутньої конституції з центральним урядом. Англія з самого початку відстоювала думку створити в Німеччині уряд, що підписав би мир і відповідав за виконання умов. Проте, і досі немає між великодержавами єдності в питанні про територіальні межі. Передумовою повинні стати порозуміння з Польщею та Чехословаччиною, які виставлять свої претенсії. Мертвою точкою є питання Рурщини, Надрайня і Саарщини.

Тимчасом конференція прийняла Бернсів проект «чотирьох», що передбачає цілковите роззброєння Німеччини терміном на 25 років. Англо-американська преса вважає цей проект поворотом в американській політиці. Аналогічний проект буде застосовано і до Японії, але замість Франції четвертою силою на сході буде Китай.

В питанні італійських відшкодувань не дійшли до згоди. Совети настоюють на сумі 300 мільйонів доларів. Американці вважають цю суму занадто високою.

Постановою від 29 квітня ц. р. Італії дозволено мати власну морську флоту, яка буде більша, ніж це ухвалено спочатку. Активна частина флоту складатиметься з двох лінкорів, чотирьох крейсерів, чотирьох ніцівників, двох торпедних

камерів, 20 корветів і обмеженої кількості малих одиниць, включаючи мінних тралерів, канонірок тощо; однак, заборонено мати авіаносці та підводні човни.

Спеціальна комісія виїхала на місце, щоб остаточно встановити італійсько-югославський та італійсько-французький кордон. Комісія складається з трьох англійців, трьох американців, двох французів і двох росіян. Згідно останніх, ще не підтверджених пресою звідомлень кордони вже установлені. Місто Триєст територіально належатиме до Італії, але перебуватиме під міжнародною контролею.

Бернс домагався якнайшвидшого полагодження австрійського питання, пропо-

В останні години

5. 5. 46 р. у Франції відбувся Всенародний Референдум (голосування) в справі прийняття нової конституції.

На питання «Чи схвалюєте нову конституцію?» — відповіли 47% — «так» і 53% — «ні».

Таким чином, комуністичний проект нової конституції більшістю голосів відхилений.

2-го липня скликаються установчі збори по виробленню нової конституції.

○ Австралія згодилася приймати щорічно 17.000 емігрантів.

○ Паризька конференція обмірковувала питання румунсько-болгарських кордонів.

○ Як повідомляють, американський уряд має намір створити 200 тисячу армію з емігрантів.

○ Після захоплення Чункінгу китайськими комуністичними військами, столицю Китаю перенесено до Нанкіну.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЧОТИРЬОХ

ктерів, 20 корветів і обмеженої кількості малих одиниць, включаючи мінних тралерів, канонірок тощо; однак, заборонено мати авіаносці та підводні човни.

Спеціальна комісія виїхала на місце, щоб остаточно встановити італійсько-югославський та італійсько-французький кордон. Комісія складається з трьох англійців, трьох американців, двох французів і двох росіян. Згідно останніх, ще не підтверджених пресою звідомлень кордони вже установлені. Місто Триєст територіально належатиме до Італії, але перебуватиме під міжнародною контролею.

Бернс домагався якнайшвидшого полагодження австрійського питання, пропо-

нучи союзникам вивести свої війська та утворити в Австрії незалежний уряд, підпорядкований союзній контролі. Він не приховує, що поспішає з цією справою, бо в майбутньому терени Австрії будуть надзвичайно важливим пляцдармом в боротьбі між Сходом і Заходом. Отже, така «неутралізація» Австрії, за словами Бернса, являється першою точкою на конференції. Трактувати Австрію як державу-жертву нацизму було ухвалено ще на Москвській конференції 1943 р. Претенсії Австрії на Південний Тироль нарада закордонних міністрів в Парижі відхилила.

Східній бльок

Як повідомляє «Дейлі Мейл», після візиту до Праги маршала Тіто відбулися розмови про підписання угоди чесько-югославського військового союзу. Поруч з союзом польсько-югославським це є перший військовий союз в Європі після другої світової війни. За чеськими коментарями — цементується західний бастион, для охорони Росії від Балтійського до Адріатичного моря. Слабим місцем в цьому бастионі є західна Мадярщина, де в останні часи советська армія займає сотні господарств і заселює їх російськими селянами. Зрозуміло, що це переводиться з метою прохарчування советського війська, але основне завдання—створити місток між двома слов'янськими народами.

«Гуїтегель нюз» підтверджує народження «східного європейського бльоку». Народи слов'янські творять в ньому зовнішню частину, а Мадярщина і Румунія—внутрішню частину перся, щоб загородити Росію від решти Європи. Всі ті країни

за рецептом Дімитрова будуть перетворені з «народних» республік на республіки советські і тоді стануть вони 100—мільйонним бльоком, керованим і контрольованим залізною рукою Москви.

Один з варшавських часописів пише, зрештою, відверто, що як зайде потреба, пакт польсько-югославський стане «частиною потужного советського бльоку проти Заходу.»

«В цій хвилині,—пише далі Гуїтегель нюз,—важливіша є висновки господарчі». Американські експерти підтверджують в своєму рапорті дослівно: «Цілий експорт з усіх тих країн піде до Росії а імпорт буде обмежений до продуктів, що виробляються з советської сировини. В цей спосіб міжнародна торгівля втрачає ринки Східної Європи для товарів та джерел сировини.» Висновок рапорту зводиться до того, що США повинні стриматися від позики країнам советського бльоку.

СТРАЙК В ПАЛЕСТИНИ

В Лондоні і Вашингтоні опубліковано звіт англійсько-американської Комісії в справі переселення жидів до Палестини. «Палестина не буде ані жидівською, ані арабською,—говориться в звіті,—а державою, де в однаковій мірі гарантуються права й інтереси магометан, жидів і християн. Палестина має прийняти 100.000 осіб, переселюваних націонал-соціалізмом.

На знак протесту проти звіту Комісії араби розпочали страйк. Страйк солідарності спалахнув у

Сирії. Члени іранського парламенту і керівні політики Ірану схвалили постанову, в якій перестерігають уряди США й Англії від інтервенції в дусі звіту Палестинської Комісії. Звіт визнають вони, «несправедливим і нелюдяним» по відношенню до арабського світу. Постанова висловлює думку про скликання конференції всіх арабських держав, щоб вжити заходів проти здійснення пропозицій Комісії

ОБРАНО Ел. РУЗВЕЛЬТ

Елеонору Рузвельт обрано на голову «Комітету для гарантування людських прав» при соціальної і гос-

встві, за уникнення майбутніх війн шляхом усунення причин, що їх породжують — таке завдання поставив

О Американське командування в Відні подало гострий протест советському командуванню з приводу переслідувань советськими літаками американських. За останній час перетрилось вже втретє. Востаннє жертвою нападу двох советських літаків став сам командувач повітряних сил США в Австрії, генерал-бригадир Рольф Спелелі. Маршал Конев заперив, що подібні випадки більше не повторяться.

О На альянтського головнокомандуючого в Японії генерала Мек Артура готувався замах, що мав бути виконаний 1 травня під час комуністичної демонстрації в Токіо. Змовників розшукують.

О Вибори до чеських законодавчих зборів відбудуться 26 травня.

О Комісія советських геологів разом з австрійськими фахівцями буде досліджувати природні копалини Австрії. Припускають, що поблизу Відня є багаті родовища нафти.

О Норвезький уряд має намір відправити 30 тис. німців, що залишилися в Норвегії, на їх батьківщину.

О Маршал літунства Шольто Дуглас приступив до виконання обов'язків головнокомандувача британських збройних сил в Німеччині. Фельдмаршал Монтгомері після короткого відпочинку займе пост керівника генерального штабу Великобританії.

О Польська Національна Рада ратифікувала польсько-югославську угоду про дружбу.

О 3 травня почався процес проти колишнього японського міністра-президента Тойо.

О 9 травня з Бременського порту відпливає до Америки перший пароплав з емігрантами. В консульство й УНРРА в Штутгарті подано досі 1951 анкету на дозвіл в'їздити до США. Мова йде про депортованих жидівських громадян та політично переслідуваних.

О Генерал Ж'ро виставив себе кандидатом поступових католиків на майбутні вибори до парламенту Франції.

О Ватиканське радіо передало 27.4.46 р. про жорстокий режим, терор, голод, та насилля, які панують в советській окупаційній зоні Німеччини. Багато дівчат були зґвалтовані та заражені венеричними хворобами.

О Бельгійська окупаційна армія в Німеччині складатиметься з 42 тис. вояків і буде підпорядкована бельгійському командуванню.

О В Австрії оголошено закон про примусову працю, якому підлягають чоловіки і жінки. Всі перебуваючі в Відні, навіть тимчасово, мусять мати картку праці.

О В Лондоні збиралася конференція для обговорення питань захисту Тихого океану. На конференції представники Англії, США, Ново-Зеландії, Франції, Португалії та Голландії радились, де саме будуватимуть опірні пункти та бази, щоб у найліпший спосіб захистити Тихоокеанські країни в майбутній війні.

О Згідно наказу президента Трумена 12 травня називатиметься «Днем Матері».

О Перший потяг з родинами американських вояків прибув до Франкфурту.

О В Римі 300 юнаків відмітили день страти Муссоліні, не дивлячись на заборону поліції.

О Питання Триєсту й італійських репарацій викликало суперечку між французькими та італійськимуністами.

О Іранський уряд почав переговори з азербайджанською делегацією, щоб розв'язати сучасні спірні проблеми.

О Італія визнала австрійський уряд і згодилась відновити дипломатичні відносини між обома країнами.

О Лондонська «Дейлі Мейл», найпопулярніша газета консервативів, святкує цими днями свій 50-тирічний ювілей.

Демократична англійська й американська преса приділяє останнім часом багато уваги світовій харчовій кризі.

30 міль. китайців стоять перед фактом голодної смерті, якщо не надійде негайно допомога, — говорять з відомлення УНРРА з Шанхаю.

Не менш критичне становище і в Європі. 150 міль. людей від російського кордону до каналу, — як виголосив по радіо з Каїру Герберт Гувер, — на протязі чотирьох наступних місяців (до нового врожаю) будуть залишені на постачання з-за моря.

Однак, уже тепер існує безпосередня загроза цілковитого припинення постачання в Греції, Польщі, Югославії. В Італії почалися голодні бунти.

Європа може розраховувати тільки на допомогу Канади і Сполучених Штатів, бо експортна спроможність Аргентини підірвана

двома низькими врожайми і збільшеним попитом країни. Збіжжіві запаси Австралії залишаються для Індії.

Безпорадне становище на майбутнє в Німеччині. Ген. Мек Нерней сказав, що «коли не трапиться з погодою чуда, то новий урожай буде меншим, і харчова ситуація в американській зоні буде значно гіршою, ніж в минулому році». За таких умов важко створити атмосферу політичної свободи. Політична стабілізація в Німеччині тісно зв'язана з політичною стабілізацією в Європі. Справжні демократи — державні діячі Америки й Англії — добре розуміють про що йдеться.

Голодуюча Німеччина, а з нею й Європа, в руках спритних провідників може легко стати полем для соціальних експериментів... Ми ще свіжо пам'ятаємо 33-й рік, коли одним ударом зламано спротив селянства в Україні. Голодній людині не до політики. Йй варто

лише «показати винуватця», пообіцяти і потім підштовхнути її. А «дехто» вміє дуже добре знаходити «винуватців» і не згірш обіцяти.

Симптоматичним початком — з огляду на сучасне критичне становище — є недавнє злиття, під тиском зверху, соціалдемократичної й комуністичної партії в російській окупаційній зоні.

В цьому світлі стає також зрозумілим повідомлення преси про те, що до Марселю прибув перший корабель з російським збіжжям для Франції. (Чому, скажімо, не для Греції, де харчова ситуація найбільш загрозлива?). І нехай Трумен і Етлі ламають собі голови над проблемами, апелюють до сумління своїх громадян, закликають великодержави до співпраці!.. Дарма!

Висновок ясний: доля цивілізованих народів вирішиться поза радою Безпеки. Її постанови зобов'язують тільки людей доброї волі. Тому і наслідки праці покищо ілюзорні. Благородні намагання справжніх друзів миру внести порозуміння в світові відносини шляхом уступок розбиваються об спротив та мовчазне ігнорування з боку тих, що не надають ваги договорам і термінам; т. зв. суспільна опінія є для них порожнім звуком. Горезвісне перське питання, яке ще й досі не розв'язане, є яскраве підтвердження наших думок.

Правдиві демократи в душі зрозуміли неуспіх заходів будовань, на які покладали стільки надій. Чи не цим значною мірою слід пояснити гарячковість в переведенні протиголодової акції?

А втім, ми і без того були переконані: майбутнє людства, його процвітання або занепад, вистигає на полях демократичної Америки.

Прийде час, і промова Черчіля в Фультоні стане пророчою. В. К.

Еспанське питання

В Раді Безпеки представник ССРС Громико останніми днями перейшов до активного наступу на режим Франко. Він одверто заявив, що Росія буде всіма силами чинити опір всякій спробі піти на компроміс із сучасним еспанським урядом. Він вимагав розриву дипломатичних відносин із Франко.

Така акція советського делегата викликала гостре незадоволення інших учасників наради. Виступ Громико розглядають у дипломатичному світі як спробу нав'язати свій власний погляд іншим або забрати собі право вета. Після призначення комісії для розгляду становища в Еспанії, акція советського дипломата набірає особливого значення.

Советське радіо передає з Москви, що, буцім, під час захвату Берліну червоною армією до рук Советів попали документи угоди, підписаної 12.4.43 р. між Гітлером і Франко про спільні дії проти альянтів. Але ж в дійсності та угода існувала багато раніш; є також відомості про постачання Еспанії новою німецькою зброєю.

Еміграційний уряд Хіраля допомагає Советам в їх зусиллях повалити Франко. Комісія з 5 представників, що займається цим питанням, уже запросила до Нью-Йорку деяких членів цього уряду, які мають довести що існування режиму Франко є небезпекою для світового миру. Зрозуміла річ, за таких обставин Франко не залишається байдужим. По всій Еспанії розпочалася додаткова мобілізація. Ведеться всюди

про-Франківська пропаганда. На афішах і плякатах величезними літерами написані старі і нові гасла: «Франко — так, комунізм — ні», «Франко або Хаос!» і т. д.

Мадридське радіо говорить, що весь цей галас проти Еспанії підняли комуністи всього світу і вважає, що лише вони можуть прийти до влади після Франко.

Провідна еспанська преса, звертаючись до урядів США та Англії, просить їх не втручатися у внутрішні справи країни, бо втручання ззовні може спричинити новий міжнародний конфлікт. «Кожний еспанець», — пише газета «Агоря», — краще впаде на своєму кордоні з мушкетом свого пращора в руках, ніж допустить іноземців порякувати в країні або комуністів до влади».

ВИБОРИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ

28 квітня в усій американській зоні відбулися вибори до крайстагів (окружних з'їздів). Найбільше голосів одержали Християнсько-демократичний союз і Соціал-демократична партія. Дуже малу кількість одержали комуністи, ще меншу — ліберал-демократи.

З 9197539 жителів зони виборче право мали 4348178. Голосувало 3136357 осіб. Це складає 78%. Християнсько-демократичний союз одержав 4003 місця, Соціал-демократична партія — 1652, Комуністична — 139, Ліберал-демократична — 80. У відсотках наслідки такі:

МІЖНАРОДНІ ТОВАРООБМІН

— Французький міністер промислової продукції Марсель Пауль сказав, що Польща незабаром постачатиме Франції вугілля. — Між Советським Союзом і Фінляндією заключено слідуєчу угоду: Фінляндія одержує 100 тис. тонн збіжжя і, крім того, штучні добрива. За це Совети одержують ліцензію на спорудження силової станції поблизу російсько-фінського кордону та дозвіл на експлуатацію Петсамських нікельових копалин. — Закінчуються англо-

Християнсько-демократична партія — 57%.

Соціал-демократична партія — 40%.

Комуністична партія — 5%.

Ліберал-демократична партія — 3,5%.

Інші групи — 3% відданих голосів.

Безпартійні списки майже зовсім зникли. Передвиборча боротьба партій проходила назагал спокійно. Один випадок трапився в Оберстдорфі під час зборів, улаштованих комуністами. Невідомі люди намагалися підпалити приміщення зборів.

уругвайські переговори про м'ясопоставку. — Турецька торговельна делегація прибула в фінську столицю Гельсінкі. — Американський кредит в розмірі 40 мільйонів доларів дасть можливість Польщі закупити для залізничної американські паротяги й вагони та почати знову експлуатувати своє вугілля. — Між Францією та Великобританією підписано фінансову угоду, згідно з якою існуюча досі система виплати французьких боргів продовжується.

Як подає «Націонал нюс ледер», командуючий Кінг-Гелл стверджує, що Росія знаходиться в дуже важкому господарчому стані, особливо — рільництво в західних провінціях. Росія потребує п'ятирічного миру для відбудови свого господарства. Населення є змучене й не піде на війну, якщо його не переконають, що зовнішні вороги серйозно загрожують Росії. Червона армія, а, зокрема, авіація є ослаблені. Советська громадська думка в Росії проти війни.

Часопис «Газетте де ля-сенне» повідомляє, що в Верховнім Советі ССРС багато говорилось про необхідність піднесення військового й господарчого потенціалу Росії, бо є небезпека капіталістичної агресії. Це приводить до того, що нарід тримається в напруженому стані. Демобілізуються певні рідники, але одночасово доставляють номінацію сотні нових генералів і створюються штаби нових армій.

СИМПТОМИ

«Примара бродить по Європі — примара комунізму», — писав Карл Маркс.

Це було 1847 року... На цей раз «геніяльний учитель» помирився: ота «примара» приходить в Європу шойно тепер, через сто років, і приходить вона з... Азії.

Так, Віднині «комунізм» виходить на широку європейську арену... Великдень 1946 року стане сумним парадоксом в історії старого континенту. В ці дні в Берліні відбулося злиття комуністичної і соціал-демократичної партії — засновано соціалістичну партію єдності.

І хоч нову партію англо-американська окупаційна влада офіційно ще не визнала, і хоч її діяльність обмежується покищо російською зоною, — немає найменшого сумніву, що вона викличе вельми поважні наслідки.

«Фольксштіме», офіційний листок комуністичної партії Німеччини на район Вюртемберг — Баден, перше число якого появилось 25. квітня ц. р., гучномовно проголошує: «... починається нова сторінка німецького робітничого руху і німецької історії взагалі.»

Виходить, самі комуністи вважають «партію єдності» комуністичною партією «під іншою назвою», як сказав Шумахер, провідник соціалдемократів американської зони.

Напередодні свят у Відні спішно відбувся партійний з'їзд австрійських комуністів, перший від 1934 року. Були делегати з Болгарії та Югославії (також привітальні телеграми від тих, які не були присутніми). Що це? Консолідація чи демонстрація сил?..

Вірні традиціїм класичної демократії. — західні союзники і в житті переводили досі політику невтручання у внутрішні партійні справи Німеччини. Вони поставили собі завдання: допомогти пробитися вільній думці, ніколи нікого не силуючи, не нав'язуючи своїх поглядів, що практикують інші. Останні події показали недоцільність, ба навіть шкідливість такої політики.

А тому британська газета «Економіст» в статті «Німецька криза» рішучо вимагає, щоб окупаційна влада виявила недвозначно підтримку соціалдемократичній партії, яка, на думку газети, найбільше відповідає англійському уявленню про демократію.

... Війна зруйнувала Європу. Догори дном перевернула поняття. Змінилось співвідношення сил. Бюргер втомився і воліє краще здатися на ласку сильного, ніж боронитися. Та й що має він боронити? Минуле чи майбутнє? — Минуле загинуло, майбутнього він ще не відчуває. Хто ж має шанси? — Той, хто діє рішучо і кардинально. К

ПОЗБАВЛЯЮТЬСЯ ОПІКИ

Франкфурт. Американське військово управління повідомило, що в американській зоні депортовані особи з Франції, Бельгії, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії, Данії, Чехословаччини і Греції після 15 травня не одержуватимуть більше підтримки від США і УНРРА. Якщо вони і далі перебуватимуть в Німеччині, мусять пристосуватись до німець-

ких умов і не будуть мати ніяких переваг. Виняток становлять тільки ті громадяни, названих країні, які чекають повороту на батьківщину, або не повернулися через хворобу та ті, які належать до переслідуваних осіб.

Наказ не стосується поляків і приналежних до Балтійських держав; вони і надалі будуть користуватись допомогою УНРРА в таборах для ДП.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

(До 13-ти річчя з дня смерті).

— Що за світла ніч, а на душі темно: нема простору, Чека. Госпуп. *) Ех ти, життя прокляте!

М. ХВИЛЬОВИЙ — Редактор Карк».

13 травня 1933 року, в Харкові, в своїй робочій кімнаті, в будинку письменників «Слово», десь коло 10-ї години ранку в присутності найближчих друзів, пострілом із браунінга, вкоротив собі віку Микола Хвильовий — чоловік по-стать в мистецтві і політиці 20-х років.

Микола Хвильовий належав до того покоління української лівої, революційної інтелігенції, яка в найкритичніший момент нашої історії прийняла доктрину Леніна, вбачаючи в ньому єдиноправильний шлях, що веде до збереження української нації. Вони були переконані, що компроміс з тими силами, які декларативно і програмово визнають за нашою нацією право на культурну і державну незалежність, не тільки не підтримує нашої волі і великих демократичних завойовань революції 1917 р., а, навпаки, — стверджує ці завойовання, стверджує нашу націю як нарід державно суверенний.

Але досить було короткого часу, яких-небудь п'ять — сім років, щоб ці українські політичні партії і течії переконалися, як трагічно вони помилилися, як підступно ворог використав їхнє довір'я. З кожним роком, коли все більше і більше опановував ситуацію «всефедеративний хам», коли ота, за словами Хвильового, світова сволоч, що «залізла в святая святых» і все більше та більше, стверджує свою диктатуру над українським народом, відсовуючи та фізично винищуючи передових людей його, коли замість завойованих революцією 1917 р. демократичних прав і свобод людини, українські трудящі маси — наші робітники, наші селяни, наша інтелігенція — опинилися в стані нечуваного беззаконня і злиднів, коли кожне слово захисту щоденних, найелементарніших прав і потреб розцінювалося, як протидержавний вчинок і смертельно каралось, — тоді політично свідоме революційне українське громадянство прийшло до несподіваного, але логічного для себе, висновку: щоб захистити уневажені права людини і громадянина, щоб урятувати нашу націю і нашу державу від цілковитої загибелі, — треба шукати нових шляхів, нових форм боротьби, отже нових генеральних ідей, які б вивели наш нарід на новий історичний тракт.

У цьому трагічному і болючому процесі формування світоглядних ідей новітнього державницького українства перше і провідне місце

належить Миколі Хвильовому. Саме він, як ніхто з його сучасників, маючи Богом дану здібність глибоко та всебічно бачити і чути, в своїх мистецьких творах, літературних статтях, памфлетах і політичних трактатах показав те, що не всі могли бачити, висловив такі думки і настрої, які відчували мільйони наших людей, але, яких ніхто так висловити не міг. Тому М. Хвильовий так глибоко відчував відповідальність за діла, настрої і думки своїх сучасників. І коли він побачив, що офіційний державний молох в той вікомний 1933 р. наступив рішуче і недовозначно на горло його покоління, то М. Хвильовий, — воістину «поет в облозі», маючи до диспозиції в своїй боротьбі єдине — живим не дати в руки і вмерти від власного пострілу, — в останньому ляконічному листі до відповідних державних мужів цілком свідомо писав:

«Арешт М. Ялового, це є розстріл того покоління, до якого я належу, за яке я, насамперед, відповідаю»).

В цьому полягає велич духа Хвильового. В цьому його сила.

З перших років, коли, по революції, в краю формуються і народжуються українські мистці слова — Миколу Хвильового знаємо як поета, а головню, як прозаїка-новеліста, який своєю свіжою оригінальною, справді різбленою новелою кладе основи новим, ще незаниманим досі в українській літературі, творчим шуканням і засобам. Можемо сміливо твердити, що навіть на початку своєї літературної праці сила впливу М. Хвильового була така велика і всевизначаюча, що жоден з пореволюційних прозаїків наших (навіть найталановитіших, які потім посіли своє оригінальне місце) не поминув його впливу, не міг не спокуситися писати «під Хвильового». І це стосується не тільки до письменників, що жили і творили на східних землях, це стосується в великій мірі і до тих письменників, що жили далеко поза межами безпосереднього впливу М. Хвильового. І хоч пізніше, ці його вільні чи невільні наслідувачі та учні вибивалися з-під крила свого учителя і ставали письменниками з власним, в більшій чи меншій мірі, оригінальним голосом, все ж таки в загальному світогляді та світовідчужанні, в своїх мистецьких смаках та уподобаннях, у доборі об'єкту опоезитування, вони йшли

в новому річчі, що започатковує собою новий мистецький стиль доби. Цей стиль в пізніших теоретичних висловлюваннях, як і самого Хвильового, так і його послідовників, було визначено як стиль **активного романтизму**.

Отже, з генієм творчого духу М. Хвильового пов'язується ціла потужна фаланга мистців слова, які своєю творчістю, своїми великими вірою і волінням, збурили і схвилювали були свою сучасність до найглибших основ. Це була доба, що її вже й тепер наші історики справедливо називають добою українського ренесансу 20-х років. І на тлі цього великого мистецького руху, цього героїчного 10-ліття **вищується постать М. Хвильового як письменника і мислителя, що силою генія визначив шляхи розвитку і сутність цієї доби**.

У жодного письменника цієї доби не знайдемо такого глибокого, такого послідовного і психологічно закінченого відтворення і осмислення життя і явищ, як у М. Хвильового.

На початку наш письменник екстазно вірить у велич своєї ідеї, у вимріяну і чарівну «загірну комууну». Але він вірить як великий українець і вірний син народу свого. Він вірить, що шляхи до цього Ельдорадо ведуть через вільну і незалежну українську державу, де нарід наш почуватиме себе господарем і житиме, як людина. Автор, що обсервує і вивчає життя, в усіх його найнеприхованіших проявах, бачить, що воно, оте нове життя за яке «український мужик біг обідраний і темний з гарячими очима, з порожніми руками на багнета», з кожним днем стає нестерпно важким, що «навкруги нас люди живуть, у неможливих злиднях, у таких злиднях, що аж ридати хочеться...» («Вальдшнепи»).

І це тоді, коли на світ божий повлазили різні Пушкіни, Анфіси Павлівни і Павлівни Анфісовни. Хмарою насувають якісь чужі партійні апаратники, ті шурі на двох ногах, ті безідейні суттю пройди-світи, що цинічно прикриваються соціалізмом і в українських установах або покривають: «Што тут развешали різних Мазепов і Коцюбинських», або глибокодумно зауважують — «проехал двесті вюрст по Україні і не нашол мови, но зато, правда, нашол українскіе настронія» («Силуети»). Ці трутні

Пам'ятник Б. Хмельницькому в Києві

з кожним роком все більше й більше входять в смак влади і безкарно пожирають народні гроші і добро. Всі оті Гофмани і Зімелі, що вже нажилися, але проявляють роблену сором'язливість, чи, мовляв, справді, «дурнем буде той комуніст, що має, припустім, гроші й не дає їх на проценти» («Сильний листопад»). Отже, автор виразно бачить, звідки росте чорна небезпека для українського народу. Він з кожним роком переконується і, нарешті, приходиться до трагічного висновку, що його велику ідею, його віру в «загірну комууну» обплівають, знецінюють саме ті Анфіси Павлівни, Райські, Петушкови, Хаї, що цинічно прикриваються прапором тої ж комуни, що з того великого розмаху революції 1917 р., яка мусіла і повинна була принести добробут його народові — нічого не вийшло, «що його партія потихесеньку та помалесеньку перетворюється на звичайного собі «собрателя землі руської»

і спускається, так би мовити, на тормозах до інтересів хитренького міщанина середнячка» («Вальдшнепи»).

Він на мить відчув, перед яким великим ідейним банкрутством опинився. Але це тільки на мить. Великий син народу українського, як і тисячі таких, як він, збагнув, що це банкрутство не народу, а тільки тієї ефемерної ідеї, в яку вони так фанатично вірили і яка дала такі жахливі наслідки в життєвій практиці. Чи бачив М. Хвильовий, а з ним і тисячі інших, вихід з того становища, в якому вони опинилися? Безсумнівно, так. Всією силою свого таланту, з усією титанічною пристрасною бордю і мислителя він шукає і накреслює нові генеральні ідеї і шляхи в галузі соціального, національного і культурного життя. Так наступає доба «Вальдшнепів», «Камо грядеші», «Думки проти течії», «Апологети писаризму» і, нарешті, «Україна чи Малоросія». **Накреслюється цолум'яна ідея великого відродження української нації справді вільної, справді незалежної.** І коли носії і виразники цієї ідеї почали в реальній дійсності задихатися, то згодом в добу «Літературного Ярмарку», а ще пізніше «Проліфронту» вони спробували були вдатися до іншої тактики і інших засобів. Але коли все ж таки пробила 12-та година, настав 1933 рік, і до цього покоління творців української духовости, постукали військові люди в малинових кашкетах, тоді, як останній вихід з облоги, пролунав лиховісний постріл 13 травня 1933 року.

М. Хвильовий загинув. Вмер як справжній воєн на стійці. Але його великі діла, його мистецькі твори, його ідеї, його фанатична віра в непоборний дух нашого народу, віра в велику місію України в прийдешньому — живуть і вічно житимуть, поки існуватиме наш нарід на цій планеті.

Б. ПОДОЛЯК.

* Государственное политическое управление.

** Відтворюємо цього листа з пам'яті, але ручаємось за правдивість основної думки його.

KAMPO DI MORIRE!

День не світить до харчівні, а тільки слабо сіріє, хоча надворі бризкає на снігу сонце. Але світло його сюди не може пробитись, в вікнах заступають його шкляні пресовані плити.

Грубий фаянсовий посуд, масивна важка мебля, з кованих обручів люстра, підвішена на товстих суканих із прядива вірвоках, — все важке, гнітюче, зроблене на сто років.

Катовиці — німецьке місто, почувте ви від кожного приїжджого з Райху солдата. Так, німецьке, тільки не архітектурою, не розплануванням, а примусовою німецькою мовою та ось цією важкою тінню кованої естетики середньовіччя, що так скоро встигла оповити це велике і нове місто. І до повноти стилю майже в кожній харчівні можете зу-

стріти ніби нарочито привезеного з самої Баварії на втіху ентузіястам Райху бюргера за гальбою імітованого пива — висиджує задоволення.

Темпераментна збуджена хода мешканців, їх настожені погляди говорять, що це не німці, що тут тільки панує Райх. Вечором за вуглами кварталів дівчата несміливо шукають заробітку. Вони заціплять при слабому жовтому освітленні блискучими очима заглядають перекожним у лице і, як каліки своє каліцтво, виставляють на показ свою болочу ласку. Ця реальність, така проста й наївна, говорить сама за себе.

Тут не Німеччина. Не Німеччина, але все онімечене, оказармлено.

Грізні каземати сталеварні день і ніч розжарюють

небо, перетоплюючи в метал і самих людей. Сірі, без лиця і виразу, раби, позначені тавром, ворушаться додихаючою тварю біля суворих сильних машин. Машини вимотують з них останню нитку смаги, і потім їх викидають на звалища, як відпрацьовану жүжиль. Хрестів не ставлять, немає і могил, вогонь пожирає смердючі тіла. Індустрія і в похоронному ремеслі заощаджувала Райхові і час і простір — землю і матеріал.

Я сиджу в перехресних тінях харчівні з надією хоч відпочити, бо нудний штамгеріхт тільки притуплює голод і ще більше стомлює.

Мій співбесідник — ясний очима і усміхом Мавро, італієць з провінції Фріуліно, на мое здивування — високий і стрункий блондин, розповідає про умови життя робітників-чужинців в Авш-

Українські селяни заселяють Землю Франца Йосипа...

Українські селяни заселяють Землю Франца Йосипа... Парадокс! Нове з географії!—Химерна думка снується в голові, невідомо чому і звідки прийшовши, а очі пильно дивляться в ніч, на тьмяно освітлену вулицю привишнього міста, а вуха пильно дослухуються до ночі, як вона нашорошено ходить навшипінки. Очі і вуха самі по собі, а думка сама по собі. Він—Марк—ніколи не був фахівцем з географії, саме тому може й прийшла йому ця думка в голову про факт, незаписаний в жадному географічному підручнику. Бо він був аматором-практиком тої географії, пройшовши землю від сонячної Таврії до холодної Чукотки і назад, і знову—на захід і південь, і загнався аж сюди, граючи зі смертю в піжмурки...

За далекою Дравою, де, надземлею, вкритою тривогою й жахом, миготять молоньї і не чути грому. То не молоньї, то спрямовані в zenit сполохи нечутних експлозій. Так ніби розштерта ніч моргає вогненними в'ями в небо, де там за гірськими краями, за бистрою Дравою...

«Гм... Українські селяни заселяють Землю Франца Йосипа, а всі викладачі географії в цілому світі нічого про те не знають. Парадокс, але факт! Географію треба переробити, краще. От... Цікаво—знайдуть чи не знайдуть?» Думка розділяється—на географію і на останні епізоди його біографії... Розбитий Варяждін і Чукотка... Близкітки понурого гумору і відчуття подиху смерті, що йде назирці в блакитній уніформі гештапо. Від Варяждіна вони грали в піжмурки з особливим газартом. Але він тримає свою власну долю в кишені, оправлену в метал.

Хто є володарем людської душі і честі? Залізни дивізії Третього Райху? Залізни дивізії всіх інших райхів?—Ну-ну... Що в світі сильніше—залізни закони людської підлости, зматеріалізовані в залізо і динаміт, чи непокірне і горде людське серце? Світ сповнений парадоксами.

Від Землі Франца Йосипа думка перемаршировує через велитенські простори і спинається біля вікна захвала:

«Український інсургент—син тих селян з Землі Франца Йосипа—боєць народно-революційного когорта, невідомих цілому світові і невизнаних ним, стоїть в центрі одної з європейських столиць і насмішувато дивиться в вікно,—полное за власною смертю. Теж парадокс, але теж факт.»

З далеких Карпат прийшов непроханий, як додому; пройшов крізь вогонь і залізни дощ, зігнувши смерть і всі закони всіх райхів, одчайдушний, як і весь його наряд в безвиглядний але затятій боротьбі, він тут стоїть як на чатах,—як свідок і учасник велитенської людської трагедії, маючи оскарження на всіх перед грядущим судом історії в імені свого народу.

Нап'яті нерви втратили гостроту відчуття,—перейшли межу напруження, за якою починається апатія. Невтомна думка уперто на-

Ів. БАГРЯНИЙ.

ЗА П'ЯТЬ СЕКУНД 12-ТЬ

(Уривок з роману «ЛЮБА»).

магається абстрагуватись від грізної ситуації, вправляючись на парадоксах.

«Один вояк десь загинув, сторпедувавши корабель, і про нього говорить цілий світ. Багатоміліоновий наряд кривавиться в незрівняно героїчній боротьбі там, на величезній пляндармі своєї сплюндрованої всіма землі, вмираючи за свою свободу, і цілий світ про нього мовчить... Теж парадокс!»

Над містом нависла темрява. Відчуття тривоги і неспокою паралізувало місто, склепило йому очі, але воно не спить,—слухає нашорошено, з трепетом. Ця столиця, як і всі інші столиці Європи, лежить приголомшена й придушена ниць. Слухає ляск підків, що віддаються, і ляск що наближаються,—що ступають по ній,—і чекає чуда.

Війна доходить одної фази. Перший з черги—великий Третій Райх уже перенхився над прірвою. Дні і ночі марширують його запалені легіони, відкочуючись по всіх шляхах, але ще сіють жах рештками своєї могутності і страшної слави.

Вдень газети принесли повідомлення про перебрання влади в імперії новим керманічем, а вже кружляла сенсація, вичитана поміж рядками, про те, що залізни армії завойовників світу позбулися свого фюрера... Місто злорадно нишкне.

А, може, нонуро і настоєжено ось так визирає в вікна й щілини і теж пильнує смерть, щоб не застала сплячого нагло...

Ляскіт підків наближається. Чути як наближається вояцька пісня, перекочуючись хвилями. Примітивна і тягуча пісня;

«Ааа-іі-а-а-а!» — вибухає під вікнами.

Марк нахилиється обличчям вниз. З п'ятого поверху видно, як на освітленому брукові з'являються і повзуть комашки. По чотири в ряд. Б'ють чобітками меланхолійно в брук і під той акомпанімент співають:

«Ааа-іа-а-а-а!»

Відділ за відділом, колона за колоною... Одноманітні і сірі, апатичні. І однаманітна та сіра пісня. Б'ється вона в порожній вулиці, самотньо і безпорадно. Одні несуть її далі, другі приносять її знову, ту саму. Кому вони співають?! Місто заткнуло вуха, заплющило очі.

Похитуються від втоми, виснажені, либонь розчавлені психічно, вони з усієї сили намагаються зберігати велич своєї імперії, карбуючи крок. Але... Гай гай. Нема вже тієї грізної і страшної величі. Рештки залізних і могутніх армій котяться на піхоту десь від далекої Драви, заплелені пиллом всіх земель, залляті кров'ю всіх рас, супроводжені злобою і зневажкою всіх народів, окутані ореолом жаскої слави, що перед нею блідне слава армій Атланти. Повзуть вони по темній ворожій землі, а за ними десь палахкотять зловісні молоньї.

Слідом за їмиш відділами, що ськ так ще тримаються купи, тупцяють тяжко нав'ючені ішачки. Знову відділи, знову ішачки. Сонні командири погойдуються верхи, зберігаючи великі інтервали межи колонами. І всі співають. Здається, що співають і люди й тварини від тяжкої муки безкінечних походів.

«А-і, а-і, а-а!»

І звучить та пісня як скарга. Скарга без співчуття і відгуку. Нашорошене і вороже місто, і вона вилітає вгору, до чорного, забитого хмарами, чужого неба. Колона повзуть і повзуть, зіходячи скаргою...

Що вони нагадують?! Ага...

Вони нагадують курчат, що втратили квочку і заблукалися в бур'яниках.

Маркові пригадалось дитинство і сонячники... Там, на сонячній полтавщині, теж на слов'янській, але іншій, далекій звідси землі. Тихий ранок. Роса на пелюстках маків. Гудіння бжів в гарбузових квітках... Курчата загубили квочку і дзвчать-дзвчать розпучливо.

Бін ловив і зносив їх по одному і пригоршнями до купи...

«А-і... А-і... а-а-а!»

Курчата... І дивне почуття оволоділо ним,—йому було шкода тих дурних, розгублених комашок. Там, де клекотіла непримиренна і невгасима зневажкою, хтось стояв і посміхувався лагідно і насмішувато... Далібі мати, вікна і добра його мати, замордована такими але другими... Атавізм! Це в ній атавізм тої материнської доброти і великодушності, виплеканої від тисячеліт на гій сонячній, розіп'ятій його землі... Загартований вогнем і залізом, зачерствілий в боях інсургент, до якого ніхто не мав пощади і який сам не знав пощади, дивився вниз на полчища непримиренних своїх ворогів і в ньому ворушився жаль,—такі вони смішні і безпорадні. Люди либонь... Бо тужити можуть тільки люди.

А колона йдуть і йдуть. І несуть не побідні прапори,—несуть свою пісню. Несуть її як єдиний трофей, здобутий в п'ятирічних боях невідомо за що на цілім континенті і в пісках далекого Мароку... І на урвищах Кавказу... І в міжгір'ях Балкан... І на пекучих шляхах Італії.

«А-і... А-і... а-а-а!»

Місто не приймає скарги, вона апелює до грудей інсургента... Раптом—дзвінок на партері. Потім в коридорі, добуваючись звизу... Марк напинається, як струна, витягає пістоля і, звиривши, стромляє запас.

«Зараз, здається, буде розіграватись фінальна сцена в його трагедії... І один з дрібних епізодів в цілій цій велитенській світовій мелодрамі...»

«А-і... А-і... а-а-а!» — повзе по вулиці. Марк думає про Любу... тобто?..

Рипнули двері в коридорі, і пошелестіли кроки вниз по сходах. То господиня—старенька і печальна матуся—пішла відчиняти. Марк уявляє, як вона потерплими ногами йде вниз, тримаючи руку на грудях... Хорватські

матері такі ж, як і скрізь,—печальні і зосереджені в своєму горі, стоїчи в своєму терпінні.

Ніякої трагедії не було.

Прошелестіли кроки на гору—одні м'які і тихі, другі тяжкі, скрадливі, в кованих чоботях... Рипнули і затріснулись двері в коридорі... Поцілунки... Шепіт... І буйний материнський плач за стіною.

Марк перекладає пістоля назад до кишені і повертається до вікна. То забіг далібі син-устах... Один син—устах. Адругий син—інсургент у Дражі—Міхайловича... Теж забігав на смерканні, нишком... А третій син—у в'язниці... І він, Марк, також тут до комплексу,—інсургент з далелю і невідомою Україною... І над всіма мати—б'ється, як чайка, і сходить сльозами... Марк слухає як шумлять верховіття дерев під вікном, збурує вітром, і вже не бачить вулиці. Вчувається йому, що ці сосни шумлять на узгір'ях Карпат... Чи десь на слобожанських розпутьях... «Гей ви, сосни мої,—азіатський край!» Хто це сказав? Ага, Хвильовий. Чи знають вони, чи знає та мати за стіною, що був такий Хвильовий, що був такий інсургент, і що то він і про неї, і про її м'ятежних синів сказав трагічну і велику правду.

Марк хапає повітря. Він, як і ті комашки вниз, радий з темряви і хоче надихатись цієї ночі, бо невідомо, що буде завтра. Скоро вдарить дванадцята година, по якій, можливо, прийде мить ще непередбачених катастроф.

Далеко за Савою порскає, розриваючи темряву, світло,—сліпуча ракета розпукуюється, як вогненна квітка, і повисає в небі. Тривожну тишу, що запанувала нагло, розтинає алярмова сирена. Вулиця вмить порожніє.

Марк зітхає з відпруженням. —Будуть бомбити.

Нап'яті докраю протягом дня і ночі нерви враз слабнуть. Він мляво скидає черевик і вкладається спати. Він матиме спокій до рана,—всі небезпеки розбіглись перед алярмовою сиреною. Перед великою смертю мала смерть ховається в щілини.

1945 р.

KAMPO DI MORIRE!

(Закінчення).

ся від кари, то їх бере інше лихо—хвороба. Сицилієць блискає очима:

—Людині не дають дохворіти...

Наша розмова щодалі все менше в'яжеться. Життя так нагло стає перед очима, що немає змоги говорити.

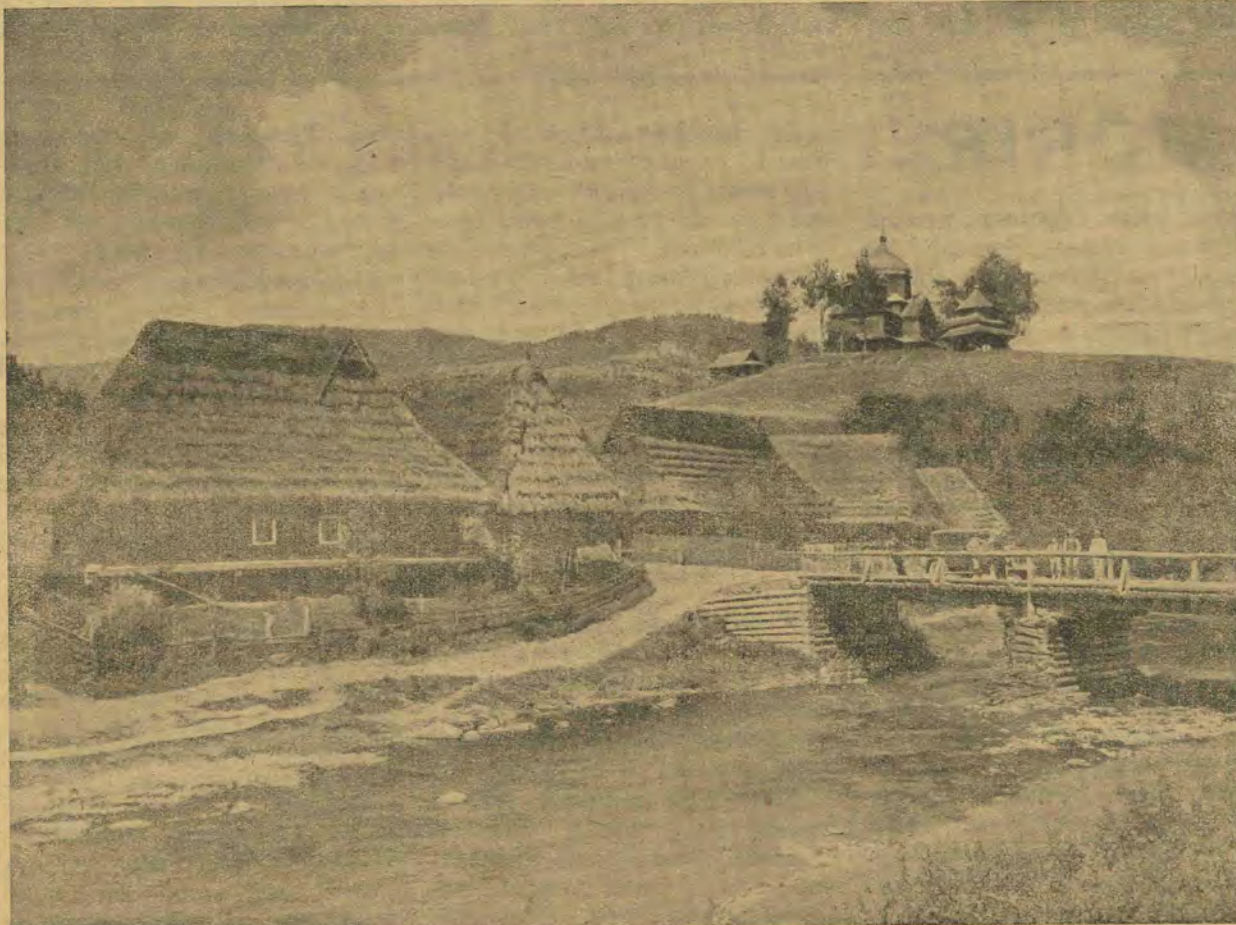
Хто колись порахує ті могили, як і попіл розсіплять десь на добриво, щоб родила картопля баверові?!

Авшвіц—campo di morire,—кінчає Мавро. Час до табору.

Дим густий заступає сонце, трохи темніє в очах і крутиться голова. За передмістям оглядаюся—на дні чадом оповите місто, люди кують зброю і помирають...

—Campo di morire,—б'є мені в ухах.—І те поле смерті засновує чад топлевого металю і спалених тіл, і тягнеться далеко за Аушвіц через увесь Райх—поле смерті, на якому загубили своє життя тисячі українців.

БРУНО.

Гуцульське село.

Відкриття пам'ятника А. Любченку 3 українського життя

Весняне небо і весняне сонце. Квітучі каштани, акації, яблуні. Розквітаючі куші бузку, зеленіючі — ясміну... Підстрижена трава обабіч розчищених, усипаних піском стежечок...

Проте, це не парк. Це цвинтар відомого європейського курорту в Баварії — Бад Кісінген. В одному з куточків його, поміж стандартних дерев'яних німецьких хрестів військового часу, — величний у своїй суворій скромності пам'ятник: хрест сірого мармуру і така ж могильна плита зі струнким, тисеним золотом, написом українською мовою: «Аркадій Любченко, український письменник». (Далі подані дати життя і той же текст у німецькій мові).

В неділю, 28-го квітня, в кінці Великоднього тижня, відбулися урочисте відкриття і посвята цього пам'ятника, — скромної данини українців-емігрантів талановитому землякові, що загинув так трагічно і передчасно...

На урочистості були присутні, крім численних українців зі Швайфуртського табору та з приватних мешкань міста Бад Кісінген, редактори головних українських часописів на Баварії (що пристосували саме до цього урочистого дня свою конференцію в Швайфурті), делегат Українського Центрального Представництва та представники українського наукового світу на еміграції.

На фоні яскравого весняного дня особливо переконаливо — скорботно звучали слова панахиди, що її вів В.П.Владика Вячеслав, у супроводі духовництва Швайфуртської Православної Парафії. Зворушливо ширими були жалобні промови п. делегата Українського Центрального Представництва, Голови Комітету Будівлі пам'ятника, (п. отця Швайфуртської Православної Парафії), В.П.Владика Вячеслава та інших.

Промовці підкреслювали свідомість українського громадянства, яке заклик про конечність вшанування пам'яті письменника сприйняло так свідомо, що надвишок коштів, внесених українцями на побудову пам'ятника, буде започаткуванням фонду Аркадія Любченка — на утримання родини письменника, на справу освіти єдиного його сина.

МУЗИЧНА ШКОЛА В ФЮССЕНІ

Проходили, вимагали, організували — і нарешті вона почала працювати, ця, бодай і в підвалах приміщена, українська музична школа.

Частина інструментів придбали самі, частину — за допомогою місцевої УНРРА. «Все ж на 60 учнів ще й тепер інструментів не цілком вистачає», — говорить керівник школи композитор п. Оленський. Він же інформує, що в школі викладають 7 професорів, всі з високою музичною освітою; між ними

Задушевно — чуло згадував п. о. Булавка, як, саме рік тому, п. о. був свідком похорону письменника, — викликавши своїми спогадами слюзи в очах багатьох присутніх.

А делегат Центрального Українського Представництва у своїй промові підкреслив:

«Як тепер українці на еміграції не забули вшанувати дорогого письменника, збудувавши пам'ятника на його могилі, — так і тоді, коли буде можливість повернути усім нам до Золотоверхого, — ми не забудемо взяти з собою і дороги останки Аркадія Любченка, якого смерть передчасно вирвала з наших лав...»

В сонячному сьвіті лилися переможні звуки гімну Воскресіння Христового (у виконанні Швайфуртського Церковного Православного хору), що супроводив пана-

хиду і завершив урочистість посвяти пам'ятника, яка мимоволі привертала увагу мало що розуміючих німців, присутніх того дня на цвинтарі, на гробках їх близьких. (Ц.)

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ПИСЬМЕННИКА

У суботу 4 травня, в таборі Ст. Ульм відбувся літературний вечір, присвячений пам'яті Аркадія Любченка.

Вечір відкрив вступним словом голова правління МУР'у Улас Самчук. Змістовну доповідь про Аркадія Любченка, «поета юности і сили», зробив проф. Григорій Подольак. Під кінець поет Олександр Розмай відчитав поезію «Течія», що її він присвятив письменникові ще під час перебування в Києві 1943 року. М. С.

Ой, не пугай...

Ой, не пугай, лиховісна Пуго, в нас на стрісі: Геть лети вовків лякати Десь у темній лісі!

Я й без твого віщування Долю свою чую: Цілу весну, безпритульний,

Дома не ночую.

Знаю: прийдуть серед ночі,

Не вблагає й мати: Схоплять, скрутять, за проторять За залізнi грати.

А з-за ґрат на вільну волю Вже нема вертання:

Так і ляжуть в домовину Марні сподівання!

Мати-сина не діждеться, Ані жінка — друга, А дітей — сиріт безправних —

В світі жде наруга...

То ж не пугай, чорна пуго,

Не віщуй лихого, Бо й без того маю много Горя життєвого!

А у мене ж за душею Лиш одна провина: Що той край, де я родився, Зветься Україна!

О. КОБЕЦЬ. Станиславів, 1944.

КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ

Недавно появилася в Лондоні англійська брошура католицького письменника Мішеля Деріка п. н. «Східні католики під советським пануванням» — про українську греко-католицьку церкву

в Західній Україні. Написана вона дуже цікаво й автор дуже правдиво подає історію греко-католицької церкви в Україні, звертаючи головну увагу на її переслідування в давнину і тепер. Багато місця автор присвячує історії української церкви в роки останньої війни та діяльності митрополита Андрея Шептицького.

МИСТЕЦТВО

«Тарас Бульба» — опера М. Лисенка — йде цього року вперше в Канаді під дирекцією Дмитра Чутра. В опері приймає участь біля 120 осіб. Аргисти з Нью-Йорку, симфонічна оркестра з Торонту.

ми особливо відзначається як педагог др. Лизько. Школа має багато відділів, найголовніші з них: фортеп'яні, скрипка, народні інструменти, диригентський та композиторський відділи.

Лишається тільки побажати успіхів музичній школі. А про те, що ми давно чекаємо нової пісні, нових музичних творів — і школа, і професори-композитори безумовно знають самі.

(Власкор.)

Леонід ПОЛТАВА.

Циклостильна доба

В наше життя міцно вплелася залізнична коля. Потяг переслідує нас, а ми — потяг. Гарячий, могутній, він мчить нас сьогодні «по Європах», як висловлюється мій сусід у купе. За вікнами миготять міста і села, дні і ночі, ціле життя, яке воскресає. Життя швидкозміняє, життя заперечень і шукань, руйнування і будови.

І воно не лише там, за вікнами. Воно є і моєї кишені. Ось виймаю пілий пакунок: там чашечка, там папір, там папір, там папір... Більшесть із них друковано на циклостилі: сирі та непривітні. Більшість писана наспіх, на коліні, бо не можна затримуватися: ця доба недовговічна, а сказати хочуть багато, хочуть всі, хочуть, бо довго мусіли мовчати.

Проте, мій сусід і м'яг статежно друкованими (машинною) книжками вже щось швидко розводять руками. Ага, де ті «жива», на яких і автор і читач збирають лише бур'яни. Циклостильна доба позначилася і тут: поспішність, невиваженість, байдужість до того, що — аби що сь було...

І не буде! В одному українському таборі отакій собі панок (бухгалтер за фахом) у хвилину широкеря признався, що він за цей час написав 20 повістей і 10 п'єс. А щоб писання не згинув, він започаткував

до слухного часу, коли можна буде гарно видавати книжки.

Добре Ви зробили, шановний пане! Адже й без Ваших бухгалтерських повістей вистачить макулатури читачеві...

Як добре, що на світі існує природний добір! Мене ця доба і прийдуть інші дні! До них дійдуть лише серйозні, глибокі книги, бодай і на циклостилі друковані. «Попіл імперії» Юрія Клена, зовні сра та непривітна книжка, буде довго-довго світити яскравим вогнем, що спалахнує у наш дні. Тільки запобігливий автор 20-ох повістей уже даремно буде викопувати свої «скарби»...

У прнальнійському селі, де я розлучився на кілька днів з потягом, розпитую про дорогу. Двоє. Традиційно: він і вона. Він у шкіряних баварських штаних, капелюх з пером. Під капелюхом — типове українське обличчя. Вітаюсь. Відповідає: «Мое поважання». А вірна супутниця життя — дружина, помітно зняковіша, відповідає: «Grüß Gott».

Гаразд, нехай і «Grüß Gott» (на те вона і німка, щоб по-німецькому говорила). Але панове, «мое поважання» прозвучало для мене, як зневага. Швидко він забув, звідки приїхав. Очевидно, йому з чужинкою певніше: і двір, і поле...

«Що ж, браття, мовчите? Чи втішені собою, що вже й до копійки нас не проймають?»

запитувала колись Леся Українка.

Є й інші родини. Табір. Зійшлися, майже не знаючись. Щодня більше пізнають одне одного. Щодня виразніше бачуть зробилену помилку. Що ж лишилось? розійтися. Чи на тих людях не позначилася сьогоднішня циклостильна доба?

Життя не усталилось. Ріка скинула кригу, але ще не вийшла в береги. Ще шумлять її води далеко від руслу.

Європа мешкає у піррозвалених будинках. Європа збирає недокурки. Європа запитує: Де наші великі поети, де наші композитори? Баварець іде в поле, у возі (як у байці) запряжено коня та корову. Уряди найбільших і найменших держав стоять перед дилеммами. Народи продовжують боротьбу за 4 волі. Мільони втікачів тиняються по світу.

Світ є в процесі оновлення. Але не все вже можна оновити. Багато чого треба будувати на новому місці і з нового матеріалу. І не знати, де лежить найкраще камінь для тієї будівлі.

Тимчасом циклостильна доба господарює і в кожній найменшій квартирі, і на цілій планеті: Господарює доба, яка, ніби міст з'єднав минуле з майбутнім, міст наспіх збудований, хиткий і непевний.

Але годі. На станції знову свиче потяг. Чекаю в черзі по квиток. Мимоволі бігають очі по стінах. Напроти читаю оголошення: «Виконусмо швидко і дешево різні друки на циклостилі. Адреса». Але адреси я вже не потребує.

УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ В ЖЕНЕВІ

Міжнародний Комітет Червоного Хреста запросив до Женеві колишнього посла й голову «Союзу Українок» Мілену Рудницьку на розмови у справах українських утікачів. Пані Рудницька мала вже кілька аудієнцій в Міжнародному Комітеті Червоного Хреста та в інших гуманітарних організаціях, що мають свій осідок у Женеві. Було обговорено юридичне становище української еміграції.

З нагоди приїзду п. Рудницької відбулася дня 24 лютого 1946 р. в Льозані на

О. др. КУШНІР У ПАПИ ПІЯ XII

О. др. Кушнір, що виїхав до Європи як представник Українських Допомогових Комітетів в Америці і в Канаді, був прийнятий Св. Отцем папою Пієм XII з глибоким зрозумінням та прихильністю. В кінці Св. Отець

запрошення Митрополита д-ра Іларіона Огієнка та під його головуванням нарада представників українського громадянства в Швейцарії, присвячена допомогівій акції для українських скитальців. Вислідом наради було об'єднання українського громадянства в Українському Допомоговому Комітеті в Швейцарії. Почесним головою Комітету є Владика Іларіон, головою проф. Омелян Нижанківський, секретарем д-р Біда, пресовим референтом редактор Троцький.

уділив батьківське благословенство переслідуваній Українській Греко-Католицькій Церкві і всім тим, які з молитвою і самопожертвою змагаються за нашу святу і шляхетну справу. («Луна»).

УКРАЇНЦІ У ФРАНЦІЇ

Часопис «Українець у Франції» число 3 повідомляє: В днях 16 та 17 лютого ц. р. відбувся в Парижі перший Конгрес ОУРФ. В Конгресі узяло участь 37 делегатів українського робітництва у Франції та запрошені гості, представники українських установ та ор-

ганізацій. Конгрес вислав привіти президентові французького уряду панові Ф. Гуенюві, генеральному секретареві ООН п. Лі, пані Рузвельт, Французькій Конференції Християнських Робітників, міністрові закордонних справ Франції п. Бідо.

ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ В БРАЗИЛІЇ

Під протекторатом Бразилійського Червоного Хреста створили також українці — бразилійські громадяни — Український Допомоговий Комітет, що його завданням

є нести поміч українській еміграції в Європі.

Адреса комітету така: Comite Ucraino de Auxilio as Victimas da Guerra - Rua Visc. do Rio Branco no. 557, Gurbita, Parana, Brasil.

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Київське радіо повідомляє: Академія Наук УРСР підготовляє до друку велику, на 119 аркушів, чотири томову «Історію України». Має це бути збірня праць кількох авторів. Перший том обіймає часи Київського, Галицько-Волинського й Литовського княжого пері-

оду та часи козаччини до хмельниччини. Він вийшов з друку ще в Уфі. Другий том обіймає часи від Хмельницького почавши аж до знесення кріпацтва, третій том від знесення кріпацтва до жовтневої революції, а четвертий обіймає часи жовтневої революції та «самостійної» УРСР.

ЗІ СВІТУ

ПІДКОМІТЕТ ДЛЯ БІЖЕНЦІВ

Комітет при ООН в справах біженців і ДП призначив підкомітет, що перевірить сучасне становище біженців та ДП і можливості приміщення їх за морем. Бразилія, Колумбія, Доміні-

канська Республіка і Голландська Західня Індія виявили свою готовність прийняти багато тисяч осіб, які з політичних або інших причин не можуть залишатися на своїй батьківщині.

СЕРЕДНІЙ І ДАЛЕКИЙ СХІД

Хоча згідно з повідомленням від 1 травня ц. р. російські війська опустили столицю Азербайджану, переговори між іранським урядом і Азербайджаном не дають досі жадних наслідків. В Тегерані вважають, що тільки втручання советського посла в Ірані може внести порозуміння в цю справу.

ремно намагається помирити центральний уряд із комуністами. Він видав 4 пункти, які на його думку можуть рішити китайську проблему:

1. Негайне безумовне перемир'я.

2. Збереження Status quo в Манджурії до загальних виборів.

3. Реорганізація манджурських військ згідно з армійськими реформами.

4. Припинення транспортування на американських кораблях китайських військ до Манджурії, за винятком призначених для окупації.

На Далекому Сході манджурські міста після відходу советських військ негайно займають комуністичні частини, що захопили вже третє велике місто Манджурії. Генерал Маршал — представник Трумена в Китаї — да-

АНГЛІЯ ОСКАРЖУЄ ВАРШАВУ.

Понад 170 тис. німців вислано з Польщі до англійської окупаційної зони. Всі переселенці є переважно старі, діти, хорі, які нездатні до праці. Серед них є ледве 8% мужчин, з яких тільки частина працездат-

них. Англійські інспектори стверджують, що переселення німців відбувається в жахливих умовах і навіть харчами не забезпечується. В зв'язку з цим англійський уряд оскаржує польський уряд в недотриманні потсдамського договору.

Міжнародне Студентське Об'єднання

З огляду на великий вплив чужинецьких студентів до німецьких шкіл вже давно відчулася потреба: створити одну загальночужинецьку студентську організацію, що змогла б об'єднати працю всіх того роду організацій в американській зоні.

Ця потреба стала konieczною сьогодні, коли після початку академічного року доводиться не раз особливо прикро відчуті негативне ставлення німецьких університетських властей та великої частини німецького студентства супроти т. зв. «авслендерів». Лиш одна спільна акція усіх чужинецьких студентських груп може на цьому важливому відтинку створити нам захист, і це завдання взяло на себе, засноване в кінці минулого року та визнане Військовим Управлінням, Міжнародне Об'єднання Чужинецьких Студентських Організацій (по-англійськи Foreign Students Association) в Мюнхені.

Охорона пам'яток

Народи, що ніколи не зазнали таких нищень, як наш народ, пишуться величезними скарбницями, де зберігаються книги, рукописи й предмети, написані й створені мозком і руками натхненних і працюючих предків. З цих скарбниць внуки й правнуки черпають мудрість попередніх поколінь і на цій мудрості можуть будувати свій дальший поступ.

Якщо політичні обставини дозволять, то ми досить легко відбудуємо повалені до-

ЗВІДУСІЛЬ

○ Білоруське робітництво, яке було організоване у французькому синдикаті СФТС, виділяється в окрему секцію—«Союз Білоруських Робітників у Франції».

○ У джерсі-сіаскій «Свободі» обговорюється пекуча потреба заснування в Америці Інституту Української Національної Культури».

○ Згідно звідомленням «Правда», совєтські археологи відкрили на дні Каспійського моря недалеко від Баку місто, що потонуло 1700 років тому. Мова йде про чотирьохкутню фортецю з 15 вежами по кутах, про яку розповідають азербайджанські саги.

○ Завдяки схрещенню свійської свині з деккою в Тюрінгії, як повідомила «Німецька пресова служба», виникла нова порода, яка за свій колір одержала назву бронзової свині. Вона об'єднує в собі невблагливість і витривалість дикої свині з властивостями білої породи свиней.

○ Кількість населення в Будапешті, що складала після окупації 800000, зросла до одного мільона

○ Обсерваторія Казанського Університету відкрила нову комету. Вона появилася поблизу Великої Медведиці і рухалася в напрямку Полярної зірки.

○ Газета «Ди Таймс» повідомляє про скасування в СРСР таких совєтських республік: Тувінської, Кримської, Калмицької, Кабардино-Балкарської, і Карачаївської. Ліквідовано їх з огляду на те, що вони не виявили лояльності до СССР під час війни.

○ В Дніпропетровському будується автозавод. На будівництво покликано комсомольців. Вже «зголосилося» 2500 осіб. Відбудується «Запоріжжесталь».

○ Одна совєтська фабрика зброя перейшла на виготовлення мила та парфумерії. Туалетне мило та одеколон носять назву «Victoire de Moscou» («Перемога Москва»), нова парфума «Heleine de Stalin» («Дихання Сталіна»).

○ В Палестині обурені частими нападами жидів англійські воєнки повстали і, зробили низку жидівських погромів в Тель-Авіве і інш. містах.

○ На загальних зборах монархістів в Мюнхені, офіційно дозволенних Військовою владою, дійшло до скандалу. Деякі противники монархії намагалися зірвати збори. Група молодих активістів почала виводити порушників із залі. Зав'язалася бійка, яку припинила лише МП, негайно прибувши до театру.

○ В Ляндсберзі, спровокований чутками, що німці убили жидка, повстав зазолот у жидівському таборі ДП. Побито 18 німців. Потерпілих відправлено в шпиталь.

ми, спалені села й міста. І наростуть нові покоління, що заповають великі наші людські втрати. Але найтяжче буде відтворити величезні надбання української культури, що загинули разом з музеями, бібліотеками та архівами. У нелюдських умовах змагаються за життя наші близькі на нашій землі. У значно кращих обставинах опинилися ми тут, на еміграції, і всіма силами намагаємось використати ці кращі обставини для свого всестороннього і духового й фізичного-росту, створивши низку шкіл, пресу, спортивні та ін. товариства. Але ця праця не залишить тривалого наслідку, якщо пам'ять про неї не лишиться в музеях та архівних збірках. Тому все наше громадянство повинно навчитися шанувати й зберігати всі сліди нашої діяльності. Особливо тепер, коли в Авгсбурзі створилося товариство, що своєю метою поставило збирати й зберігати пам'ятки нашого перебування на чужині, ми повинні з усією увагою й серйозністю поставитися до цього надзвичайно важливого заходу—збереження наших культурних надбань, які наві'язують з нашою історичною традицією, ведуть через сучасність до нашого завтра.

Проф. І. К-ий.

Наука й техніка

ТОЧНІ ГОДИННИКИ

Ми живемо в часи, коли трудно собі уявити, як то можна обійтися без годинника. Кожен хоче мати годинника і доброго, щоб хтось не сказав, що його годинник ходить разом з чередою.

Вартість кожного годинника—це точність. Звіряються годинники за радіо, а радіо в свою чергу звіряє їх за Англійською Королівською Обсерваторією часу в Грінвічі. Ця обсерваторія має 18 найточніших в світі годинників. Ідуть ці годинники так добре, що за 160 років дають відхилення на 1 хвилину. Так, що, поки такий годинник наспішить або відстане на хвилину, то можна і внуків дожdatися.

Таку велику точність годинникові надає кварцовий кристал, що має властивість п'єзоелектрики.

П'єзоелектричний ефект полягає в тому, що, коли відповідним чином вирізати з кристалу пластинку й під-

Це Об'єднання має на меті підготувати в академічній площині демократичні принципи широкої співпраці усіх народів, відкидаючи за давніми спорами та шкідливим шовінізмом. Як шкідливо впливають вищенаведені речі, особливо в боротьбі зі спільним ворогом, це показала остання війна. Ми мусимо пам'ятати сьогодні про цей досвід, якщо не хочемо повернути до жахливих експериментів учорашньої дати. В той час, коли після 12—ти літ існування розвалилася «тисячолітня держава» тиранії та расової ненависти, ми стоїмо перед завданням: створити дійсно тисячолітнє панування миру, справедливості та співпраці усіх народів під політичним, культурним та господарським оглядом. «С. В.»

Виставка української вишивки

Авгсбург. 24.4. (від власного кореспондента).

Дві кімнати, куди заходимо, нагадують казку, яку не чуєш з уст розповідача, а бачиш. Тут розташовані зразки ручних виробів. Старанно розкладено вишиті сорочки, керсетки, плахти, запаски, хустини, рушники... В кутках—модель-ляльки в народнім одязі, майстерно виконані макети подільської і полтавської хат, на столах—черески та подивугідні різьбарські вироби.

Поділля, Гуцульщина, Полтавщина, Київщина, Буковина та інші землі нашої батьківщини експоновані окремими відділами. Хоча з кожної, найменшої вишитої чи вимеженої квіточки віс чимсь притаманним лише нашому національному, а все ж легко помітні особливості окремих країв української землі.

Полтавщина та Київщина (репрезентовані на виставі найбільше) залюбки вишиває птахів, листя, ягідки, калину, квіти, домінує, проте, чорна, червона та зелена барви, що характерне для вишивок пізніших часів. Ці мотиви живої природи виявляються і в чудових писанках.

В «Яворіських вишивках» химерно сплелися на білім полотні співучі ніжні узори, де переважають світложовті, червоні та легкозелені барви.

Буковинські узори трохи темніші. Очевидно, на жистельський смак відливають темні ліси та гори. Але вишивка така дрібна і ніжна, що не віриться, ніби це зроблено руками. Здається, просто ці малюнки вросли на полотні, як виростають на землі квіти.

Відплата

Блакить і сонце, і бомбовози
(Далеко чути сирени зов),
На крилах бомби, неначе сльози,
Ой, будуть сльози, ой, буде кров.

І закипіло... Рвонуло всюди,
Мов на вулькани. Пекельний штурм!
Горять музеї, тріщать споруди,
Яких не жалко мені, як тюрм.

І знову вибух, і знову «килим»,
Камінний лицар упав з коня!
Самі руїни, покриті пилом,
І так щоночі, і так щодня.

Немов цигари—фабричні труби
Димлять у смерчі горючих мас,
І почорніли готичні зуби—
Культури готів, що гризла нас!

Мій рідний краю, це все за тебе,
У всьому сутній Господній зміст.
Гуркоче небо, скрегоче небо,
Немов залізний великий міст...

Квітень 1945 р.

Гуцульщина, крім різних вишивок, представлена на виставі й різьбарством, чим вона вже прославилася на цілім світі. Радуєть очі і серце чудові, одухотворені вироби: блискуче інкрустовані скриньки, палітурки до книжок, хрести, трізуби...

Ні одна річ (за виключенням двох макетів хат) не роблена спеціально для виставки. Це, сказати б, звичайні, позичені для виставки, домашні речі. Але коли дивитися на них, на сякуті перелива барви, на ніжний узор, на піднесений лег народньої фантазії, то хочеться сказати: коли це звичайні, не для виставки зроблені речі, тоді, дійсно, Україно, ти незвичайна країна!

Від пані чергової довідуємось, що в травні має початися виставка ручних виробів ДП всіх національностей. Виставка має різна: Баден-Баден, Амстердам, Париж, Англія, Америка...

З табору Зомме-Казерне готувлять посылати дві моделі-ляльки в національному одязі, вишиті подушки та скатертину. Етнограф п. Степовий відслас також нещодавно виданий альбом «Українські танці».

«Шкода,—говорить пані Н.,—що немає лютки і полотна, а то ми не пошкодували б рук»... Безперечно віримо. Доказом найкращого бажання жінок є вже ця виставка, організована Обласним Об'єднанням жінок та Спільною миттв.

СПОРТ

ВИГРАШ «УКРАЇНИ»

Минулої неділі 5 травня на міському стадіоні в Лндау футбольна дружина С. К. «УКРАЇНА» зустрілася з дружиною французької морської флотії.

Вже перша половина гри показала перевагу українських футболістів. Тайм кінчається з рахунком 0:7.

В другому таймі ініціатива також в руках дружини «УКРАЇНИ». Спроба французів шляхом прориву забити

гол українцям терпить поразку доброю грою захисту СКОЦІНА. Французи виявляють повну безпорадність, дезорієнтовані тактикою нашого нападу. Гра кінчається блискучим рахунком в користь «УКРАЇНИ»—0:12.

Рівень гри «УКРАЇНИ» ввесь час був на належній висоті. Присутні глядачі тепло вітали першого репрезентанта українського футболу на еміграції С. К. «УКРАЇНУ». Ю.

23. 4. 46 р. відбулись спортові змагання між Україн. Спортовим Т-вом

Пінг-понг	виграла «Чорногора»	6:0.
Відбиванка	>	2: (15:10, 15:13).
Кošівка	>	25:23 (17:11).
Футбол	>	1:0 (0:0).

28. 4. 46 р. відбулися в Карлсфельді змагання між УСТ «Чорногора» і УРСТ «Лев» (Карлсфельд).

У відбиванці жінки «Чорногора», виграла 2:0 (16:14, 15:4), чоловіки програли 0:2 (9:15, 7:15).

В кошівці, початуючі «Чорногорці» програли 9:66 (5:30).

«Калина» (Фюсен) та УСТ «Чорногора» (Авгсбург). Наслідки:

«Калина»	6:0.
«Чорногора»	2: (15:10, 15:13).
«Лев»	25:23 (17:11).
«УКРАЇНИ»	1:0 (0:0).

Футбол виграв УРСТ «Лев» 3:1 (3:0). Причому футболісти «Чорногори» розіграли одне з найкращих змагань, але програли. «Лев» грав непотрібно брутально.

Шахісти УСТ «Чорногора» беруть тепер в Бад Верісгофені участь в змаганнях на першість в америк. зоні.

Ярослав ХОРОСТИЛ.

†

Дня 4. 5. 1946 р. упокоївся в Бозі на 12 весні життя по довгій і важкій недужі, прийнявши Святий Тайни наш найдорожчий Син, внук, братчик і сестрінок

НЕСТОР ВОРОНКО

учень 4-ої класи народньої школи, пласту—новак.

Похорон відбувся дня 7. 5. 1946 р. в Новому Ульмі на місцевому кладовищі.

ГОРЕМ ПРИБИТА РІДНЯ.

†

Таборова Рада українського табору Н. Ульм та редакція «Українських Вістей» висловлюють глибоке співчуття родині п. ВОРОНКО з приводу втрати найдорожчого онука, сина, брата і племінника

НЕСТОРА

що передчасно помер в розквіті дитячих літ в наслідок тяжкої хвороби 4 травня 1946 р.

ТАБОРОВА РАДА.
РЕДАКЦІЯ «У. В.»

ОГОЛОШЕННЯ
Редакція «Українські вісті» просить всіх, хто має будь-які твори чи статті покойного Йосипа Позичанюка, надіслати до редакції на передрук. Цілість надісланого гарантуємо.

Видає Спілька Українських Письменників та Журналістів в Ульмі.
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: «Ukrainiski Wisti»,
Neu Ulm, Reinhardt Kaserne.
Permitted by authority of Military Government.
U 15. 4000 30. 4. 46. R. Abt. Neu Ulm